

Devrimcilerin Güç Birliği

Devrimci, demokrat, sosyalist ve komünistlerin eylem ve güç birliği konusu yıllardır gerçekleştirilmeye çalışılan bir görevdir. Bugüne dek gerçekleştirilen tüm birliktelikler, belirli bir süre sonra tavsamış ve akabinde dağılmıştır. Bunun sebeplerini doğru analiz etmezsek önümüzdeki dönemde tekrar aynı deneyleri tekrar yaşama tehlikesi ile karşı karşıya kalacağız.

Birincisi; güç birliği, tek tek örgütlerin ve partilerin zayıf yanlarını giderebilecek bir araç değildir.

İkincisi; birlik somut bir amaç ve program çerçevesinde sağlanmalıdır.

Üçüncüsü; sınıf mücadelesi içinde, yığınsal çalışmalarda kök salmamış hiç bir birlik çabası başarılı olamaz.

Belirli somut konularda kalıcı veya geçici birlikler oluşturmak farklı bir konudur. Örneğin, sendikal alanda belirli bir hedefe yönelik olarak veya sıcak mücadele içinde egemen sınıfların saldırılarına karşı kendini savunmak için ve hatta farklı mücadele biçimlerini icra etmek amacıyla. Fakat somut konularda oluşturulacak böylesi birlikler için dahi, söz konusu alanda sınıf ve yığınlar arasında kök salmış olmak, olmazsa olmaz ön koşuldur.

Görüşümüzce, bu tür eylem ve güç birliklerine, onun ötesinde cephe örgütlenmelerine gereksinim tartışmasız vardır. Fakat öncelikli olan tek tek örgütlerin kendi açılarından yeterli güce ulaşmış olmaları gerekliliğidir. O zaman, farklı örgütlenme alanlarında, değişik özelliklerde kesimler içinde örgütlenmiş olan birden fazla örgütün bir araya gelerek, o farklı deneyleri bir potada birleştirmeleri mümkün olacaktır. Her örgütün söz konusu birlikteliğe somut katkısı olacaktır. Aynı konu sıcak mücadele için de geçerlidir. Maddi-tekni hazırlıkları ve deneyi olmayan örgütlerin böyle bir birlikteliğe katacakları ne olabilir?

Söz konusu nedenlerden dolayı, kesinlikle her bir örgütün öncelikle belirli çalışma alanlarında gelişmesi, güçlenmesi, ona uygun kadrolara sahip olması önem arz etmektedir. Bu sağlandığında, birden fazla örgütün bir araya gelmesi gerçek bir nitel ve nicel farklılık yaratır. Böylesi bir durumda devrimci güçlerin birliği ses çıkarır ve düşmanı can evinden vurur. Onun için her örgüt önce kendi ev ödevini yapmalıdır. Çünkü kalıcı ve uzun vadeli birlikler masa başında değil pratik mücadele içinde sağlıklı bir nitelik kazanır. İster sendikal alanda, ister mahallede, ister dağda, isterse fabrikalarda ve sokaklarda...

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi'nin 7 Şubat 2016 Tarihli Açıklaması Birleşik Devrimci Mücadele Belirleyici Olacaktır

Türkiye işçi sınıfı ve devrimci hareketi önümüzdeki dönemde ciddi bir sınavla karşı karşıya kalacak. 10 Ekim 2015 Ankara Katliamı sonrası üzerine örtülen ölü toprağını kaldırıp atmak ve 10 Ekim öncesinden çok daha mücadeleci bir nitelik ve nicelik kazanmak gerekiyor. 7 Haziran seçimleri öncesi yaratılan aktif, mücadeleci, yüksek moralli eylemlilik ölçü alındığında, bunun da ötesine geçilmek zorundadır.

7 Haziran öncesi atmosferin ötesine geçmek demek, üretim birimlerinde, iş yerlerinde, fabrika, maden ocakları, inşaat ve tersanelerde, hizmet sektöründe toplu istihdamın olduğu iş alanlarında mücadeleyi yükseltmek demektir. Unutulmamalıdır ki, bu alanda yol açılmadan Türkiye'de işbirlikçi oligarşinin saldırılarını engellemek mümkün değildir. İktidar çok yönlü saldırıya geçmiş durumda. Bir yandan işçi ve emekçi haklarının son kırıntılarını gasp etmek, diğer yandan da ülkede oluşan en ufak bir kıpırdanmayı baskı ve terör ile engellemek.

Kürt halkına karşı açılan savaş, uygulanan stratejinin çok belirleyici bir yanı. Bir yandan Kürt halkının tüm kazanımları yerle bir edilmek isteniyor, diğer yandan tüm Türkiye işçi ve emekçi halklarına, haklarına sahip çıkmak ve geliştirmek isterseniz size de savaş açarız demek istiyorlar. Halbuki gündemde olması gereken, hem Kürt sorununun adil, demokratik ve barışçı çözümünün yolunu açmak, hem de Türkiye işçi sınıfı ve yoksul emekçi halklarının ekonomik, demokratik ve sosyal haklarını geliştirmektir. Ne ki, işbirlikçi oligarşinin yaklaşımı bu yönde değil. Bu yaklaşım, işbirlikçi oligarşiden medet uman güçlere ders olmalıdır. Ne kendilerini, ne de işçi sınıfı, yoksul emekçiler ve Kürt halkını sahte umutlar ile oyalamamak gerektiği artık anlaşılmalı olmalıdır.

Tek çözüm ve gündeme alınması gereken strateji, işbirlikçi oligarşinin iktidarına son vermek, toplumda nüfusun ezici çoğunluğunu oluşturan işçi sınıfı ve yoksul emekçi halkların iktidarının kurulmasıdır. Bu hedefi gerçekleştirmek kesinlikle bir hamle ile mümkün olmayacaktır. Hedefe ulaşmak için ekonomik, demokratik, sosyal talepler temelinde yürütülecek kısmi mücadeleler, yaygınlaştıkça, büyüdükçe ve genişledikçe hedefi gerçekleştirebilecek güç nitelik ve nicelik olarak bir olgu haline gelecektir. İşbirlikçi oligarşi tam da bu gücün oluşmasını engellemeye çalışıyor ve onun için en ufak bir direnci şiddet ile bastırma stratejisi izliyor.

Unutulmamalıdır ki, kapitalizm sınırları çerçevesinde yaratılacak çözüm yoktur. Halk dilinde söylendiği gibi "gelen gideni aratacaktır". Devrimci dönüşümlere ve iktidar sorununun çözümüne yolu açacak olan demokratik alternatiflerin güçlenmesi bu süreçte belirleyici önemdedir. Bu alternatifleri yarırtırken ise oligarşinin şiddetine anladıkları dilden yanıt vermek de önem taşımaktadır. Bu mücadelede işçi sınıfı ve devrimci güçlerin karşısındaki güç sadece Erdoğan'ın kontrolündeki AKP değildir, işbirlikçi oligarşinin TSK, devlet bürokrasisi ve işbirlikçi tekelci burjuvazi dahil tümüdür. Erdoğan bu güçlerin tümünün figüranıdır ve ihtiyaçları olduğu sürece onu koruyacaklardır.

Türkiye işçi sınıfının devrimci hareketi ve Türkiye'nin tüm ilerici, demokratik güçleri ile Kürt ulusal demokratik hareketinin birleşik mücadelesi sonuç alıcı olacaktır. Birleşik mücadele, fabrikalar başta olmak üzere tüm üretim birimlerinden mahallelere, parlamenter mücadeleden parlamento dışı mücadelenin tüm alanlarında uyum içinde geliştiği sürece sonuç alıcı olacaktır. 2013 Haziran Gezi Direnişi, 2014 Kobane ile Dayanışma Direnişi, 2015 Otomotiv Metal Fırtınası Direnişi, her biri ayrı nitelikte ancak yığınların ayaklanmasıdır. Bu çizgi birleştirilmeli, bir yay gibi toplumun bütün hücrelerine etki etmelidir. Suruç, Diyarbakır ve Ankara Katliamlarında yitirdiklerimize karşı sorumluluğumuz bu direnişi örnek ve devrimci bir ayaklanmaya yükseltmektir.

Türkiye Komünist Partisi
Merkez Komitesi
7 Şubat 2016

Daha Güçlü TKP !

o Ali Oktay KAYA

Türkiye egemen sınıfları ateşle oynuyorlar. Son haftalardaki gelişmeler önümüzdeki haftaların ve ayların karanlık olaylara gebe olduğunun işaretlerini veriyor. İktidar içeride ve dışarıda soyutlanmışlığın, izolasyonun, yalnızlığın tepkisel öfkesini yaşıyor. Bu tepki daha büyük çatışmaların habercisidir.

İşçi sınıfı ve yoksul emekçi halkları ellerindeki yasalar ve yönetmeliklerle kontrol altında tuttuklarını zannediyorlar. En ufak bir hak arayışını büyümeden bastırabileceklerini düşünüyorlar. Onun ötesinde işçi sınıfını ve emekçileri yarattıkları sahte "refah" ile idare edebileceklerini planlıyorlar. AKP üyeliğine bağlı olarak sağlanan istihdamlar, mahallelere kadar oluşturdukları kontrol ve baskı mekanizmaları, dağıttıkları "yardımlar", halkın ezici çoğunluğunun kredi kartı, tüketici, ihtiyaç ve emlak kredileri ile borçlandırılmışlıklarını bir tehdit unsuru olarak kullanmaları gibi yöntemler ile bu devranın böyle sürebileceğini hayal ediyorlar.

Ortadoğu politikalarında baltayı taş vurdular. Irak ve Suriye için ön gördükleri hedeflere ulaşamadılar. Batı Kürdistan'da, Rojava'da Kürt halkının, diğer halklarla, Türkmenler, Ermeniler, Araplar, Süryaniler, Çerkesler ile uyum içinde kantonal bir yapı kurmalarını içlerine sindiremediler. Her ne pahasına olursa olsun bu gelişmeyi engellemek istediler ama olmadı. İran'da, Irak'ta ve Suriye'de sınır komşumuzun Kürtler olması onları deliye çeviriyor. ABD'den istediklerini elde edemiyorlar. Bu ABD'nin iyiliğinden değil, kendi gizli planlarından kaynaklanıyor. ABD, Rusya Federasyonu ile Türkiye'yi karşı karşıya getirdi, Türkiye'de iktidarda olanlar tezgahlanan oyunun çok sonradan farkına vardılar, Rusya'ya efelik tasladılar, zararlı çıktılar.

Bugün ülkede bir iç savaş var. Ancak bu savaş, karşılıklı olarak başlatılmış bir savaş değil. TC Devletinin Kürt halkına karşı imha savaşı. En ağır kara silahları ile, tanklarla, toparla, suikast silahları ile saldırıyorlar. Kimyasal bombalar kullanıyorlar. Bunlar yetmiyor, helikopterler ile mahal-leleri mitralyöz ateşine tutuyorlar. Tek yapmadıkları kaldı, o da şehir ve mahalleleri jet uçakları ile bombalamak. Böyle giderse onu da yapacaklar. Daha dün Genel Merkezlerinde ziyaret ettikleri HDP yöneticilerini dokunulmazlıklarını kaldırmak ile tehdit ediyorlar. HDP Eş Genel Başkanı Sela-hattin Demirtaş'a yönelik suikast planları ve girişimlerinde bulunuyorlar. Kürdistan il ve ilçelerinde halkın oylarıyla seçilmiş DBP'li Belediye Başkanlarını görevden alıyorlar, o da yetmiyor, tutukluyor-lar. 3-4 sene diyalog sürdürdükleri ve müzakere başlangıcına kadar ilerledikleri Abdullah Öcalan'ı yaklaşık bir yıldır tecritte tutuyorlar, kendisiyle kendileri dışında

kimseyi görüştürmüyorlar. Suriye'de onbinlerce, Ege ve Akdeniz'in sularında bebekler dahil binlerce göçmen, Kürdistan'da yüz-lerce sivil, gerilla ve asker, Türkiye'nin bütününde yüzlerce devrimci, demokrat, ilerici, yurtsever, sosyalist, komünist, AKP İktidarının yanlış politikaları yüzünden can verdi, veriyor.

Bütün bu olan bitenler 7 Haziran 2015 seçimlerinde AKP'nin yaşadığı yenilgi ile başlatıldı. Ancak, egemen sınıflar AKP'nin bu yenilgiyi alacağını biliyorlardı. Bu onlar için bir sürpriz olmadı ama bahane oldu. Ve bu böyle de planlanmıştı. Bu saldırı, baskı ve terör politikalarının kararı 7 Haziran seçimlerinden çok önce verilmişti. 17-25 Aralık 2014 yolsuzluk soruşturmaları ile başta Erdoğan ve kimi bakanlar ile ilgili kamuoyuna yansıyan suçlar aslında daha geniş AKP çevrelerini ve destekçisi egemen sınıfların temsilcilerini kapsayacak nitelikteydi. Konumu ve özgürlüğü büyük bir sorunla karşı karşıya kalan Erdoğan ve avaneleri bu çıkmazın içinden çıkabilmek için TSK, Ergenekon, Kontr-Gerilla ve sermayenin tüm suç örgütleri ile uzlaştı. Onlara biat etti. Bu şekilde kendini kurtaracağını düşündü. Erdoğan, TSK'ya rağmen, devlete rağmen iktidar olunamayacağını anladı. O aşamada Devlet ve TSK'nın çıkar ve politikaları ile uyumlu davranmaya başladı. Başta kendisi ve ailesi olmak üzere, tüm avaneleri ile suçlardan bu yolla kurtulacağını zannetti. Onlar da kendisini vitrinde kullanmaya başladılar. Ne zamana kadar kullanacakları bugünden söylenemez, ama aralarında nitelik ve içerik bakımından bir uyum olmadığı ve bu kirli işbirliğinin bir gün sonuçlanacağı kesin.

Kıscacası işçi sınıfının, yoksul emekçi halkların, Türk, Kürt ve diğer uluslara mensup halkların karşısında ciddi bir tehlike var. Faşist bir diktatörlüğün kurumsallaştırılması artık bir varsayımın ötesinde somut tehlike arz ediyor. Faşizan yöntemlerin bugün bu denli günlük hayatta kullanılmaya başlanması bu sürecin hızlanarak gerçekleşeceğini işaretidir. Bu süreç Erdoğan'ın da sonu olacak. Fakat kendisi bunun farkında değil veya başka çaresi yok.

Bizler açısından temel olan, sadece Erdoğan'a, AKP'ye karşı değil, işbirlikçi oligarşik iktidara karşı mücadelenin nasıl yürütüleceğidir. Erdoğan'ın, Davutoğlu'nun gitmesi, onların yerine İlker Başbuğ veya Çevik Bir niteliğinde figürler gelmesi bizler açısından hiç bir değişiklik getirmiyor. Veya Erdoğan ve avanelerinin yerine Gül ve avanelerinin gelmesi gibi... Bunların tümü, egemen sınıfların temsilcileri olarak, işçi sınıfına, yoksul emekçi halklara karşı "tekçi" anlayışla ülkeyi yönetmeye aday olan figüranlardır. Onların "tek"lerinde saymadıkları "tekleri" de eklersek; "Tek Sınıf, Tek Bayrak, Tek Mezhep, Tek Millet"... Onların "Tek Devlet" olarak nitelendirdikleri "Tek Sınıf İktidarı" 'dır. Bu da herşeyi anlatıyor. Onlar

figüranlardır, çünkü Türkiye'deki egemen sınıflar ABD işbirlikçisidir.

Kuşkusuz ki, etkin politika yapmayı amaçlayan karşıt bir güç, yani devrimci güçler, burjuvazinin kendi içindeki çelişkilerden yararlanmak ve aralarındaki çatlakları derinleştirmek zorundadırlar. Bu esnekliği gösteremeyen hiç bir güç bugüne dek politika sahnesinde başarılı olamamıştır. Ancak bu ilkeleri elden bırakmayı ve amaçlardan taviz vermek anlamına gelmemelidir. Söz konusu olan, ülkedeki bu tartışmalar ve hareketlilik içinde işçi sınıfının ve yoksul emekçi kitlelerin sınıf bilincini geliştirecek politikalar, mücadeleler üretmektir. Değilse işçi sınıfı ve emekçiler kitlesi de burjuvazinin kendi aralarındaki çatışma ve çelişkilerin bir tarafında yer alıyor. Halbuki devrimci sınıf hareketi de politikaya müdahil olacak yöntemler geliştirirse bu işçi ve emekçilerin önemli bir kısmı şu anda içinde bulunduğu durumu aşacaktır. Unutmayalım ki AKP, CHP ve hatta MHP gibi bilimum burjuva partilerinin peşinden sürüklenen kitlelerin ezici çoğunluğu işçi ve emekçilerdir. İşçi sınıfının devrimci güçleri bugünden politikaya müdahil olmak zorundadır.

Bu duruma son vermek, gidişatı tersine çevirmek, ancak ve ancak devrimci güçlerin mücadelesi ile mümkündür. Komünistler, sosyalist devrim ile burjuvazinin egemenliğine son verilip işçi sınıfının iktidarının kurulması ile sadece işçi sınıfının ve yoksul emekçi halkların değil, tüm halk yığınlarının sorunlarının çözümünün başlangıcı olduğunun bilincindedirler. Fakat, belirleyici olan sadece bu tespit yapılması değil, aynı zamanda nasıl yaşama geçirileceğinin irdelenmesidir. Özellikle, sınıf savaşımının yükseliş döneminde olmadığımız, demokrasi mücadelesine katkıda bulunabilecek güçlerin sindirildiği bir ortamda, sosyalist devrim hedefi nasıl gerçekleştirilecek? Veya, burjuvazinin iktidarı nasıl yıkılacak? Egemen sınıflar içinde sadece bir figüran ve görev değişimi nasıl önlenecek?

Güncel durum hiç iç açıcı değil. Bir yanda devrimci yükselişin yaşandığı Kürdistan. Diğer yanda devrimci yükseliş canice bastırılan iktidar karşısında sınıf kardeşleri ile dayanışma dahi göstere-meyen Türkiye'nin Kürdistan dışındaki bölgeleri. Türkiye işçi sınıfının devrimci güçleri doksan küsur yıldan sonra ilk defa somut bir olanak yakalamış durumdadırlar. Kürt Ulusal Demokratik Hareketi'nin ve onun öncü örgütü PKK'nin öznel olarak geliştirdiği on yıllara dayanan mücadele pratiği yığınları sarmaladı. Türkiye işçi sınıfının devrimci hareketi de aynı durumda olsa, iktidarı hedefleyen bir mücadelenin gerçekleşecek koşullarının önünde hiç bir engel yoktur. Ancak verilen durum maalesef öyle değil. Türkiye İşçi Sınıfının Devrimci Hareketi ve mücadelesi öznel faktörün eksikliğinden ve egemen sınıfların yıllara dayalı

Daha Güçlü TKP...(2. sayfadan devam)

neo-liberal politikalarının etkisiyle, sınıfın sorunlarına sahip çıkamayacak duruma getirilmesinden dolayı atıl durumdur. Tek tek örgütlerin ve kadroların çabası sınıfı ayaklandırmaya yetmiyor. Harekete geçip, ekonomik-demokratik haklarına sahip çıkmaya çalışan işçi sınıfının mensupları ise sınıf bilincinin yoksunluğundan ve egemen güçlerin ideolojik eğitimlerinin etkileri altında, reformizmin, uzlaşmacılığın, milliyetçiliğin, şovenizmin ve doğa üstü güçlerin sınırlarında takılıp kalıyorlar. Bu durumu değiştirmek, masa başında alınan ka-rarlarla, bildiri ve açıklamalar yayınlamakla mümkün değildir. Gerekli olan sınıfın kendi sorunları, öz deneyimleri temelinde yürütülecek kısmi mücadeleler içinde sınıf bilinci edinmelerini sağlamaktır. Her bireyin de aynı düzeyde sınıf bilinci edinebileceği ve o doğrultuda hareketlenebileceği beklenmemelidir. Onu için işçi ve emekçi yığınların en geniş kesimlerini kucaklayacak, ekonomik, demokratik, toplumsal sorunlar temelinde yığınsal hareketler yaratmanın yol ve yöntemleri üretilmelidir. Devrimcilerin, sosyalistlerin, komünistlerin en başta gelen güncel görevi bu olmalıdır.

Geniş işçi ve emekçi yığınlar burjuva ideolojisinin etkileri altında olduklarından dolayı, ilk aşamada burjuva devlete karşı değil, iktidara ve hatta iktidarın kimi uygulamalarına karşı çıkacak durumda olabilirler. AKP hükümetine ve Cumhurbaşkanı'nın diktatoryal amaçlarına, yolsuzluğa, hırsızlığa, modern tefeciliğe, ihale sistemine, rant amaçlı kentsel dönüşümlere, sarı sendikaların uzlaşmacılığına, işçi haklarının budanmasına, işsizliğe, kendi halklarına karşı savaşa, doğa ve çevre tahribatına karşı istemler yükseltirken, bu olgular karşısında devrimci-demokratik güçlerin kendi alternatifleri, istemleri de ortaya konmalıdır. Sadece muhalif olmak değil, alternatif projeler de sunulmalıdır. Devrimci-demokrat güçlerin önerdikleri projelere yığınların sahip çıkması değil, bu projelerin yerel mahalli çalışmalarda, üretim ve öğretim merkezlerinde yığınları ile birlikte geliştirilmesi sağlanmalıdır. Bu olumsuz bir olgu olarak değerlendirilmemelidir. En geniş yığınları kendi öz istemleri temelinde bir araya getirip, ilk aşamada harekete geçirip bu mücadeleler içinde örgütlemek bir anlamda bu yığınları dolaylı olarak ama devlet ile doğrudan karşı karşıya getirmenin yolunu döşeyecektir. Bu yöntemleri geliştirmek, tek tek kadroların ve bağlı oldukları örgütlerin, bizim açımızdan komünistlerin, üyesi oldukları temel parti örgütlerinin ve onların bağlı olduğu, semt, il ve yöre örgütlerinin, faaliyet alanlarında sınıfın ve emekçi halkın sorunları ile bire bir ilgili olmalarını, günlük parti faaliyetlerini işçi ve emekçilerin günlük yaşamı içinde geçirmelerini şart koşar. Fabrikada, tersanede, inşaatta, atölyede, semt ve mahallede komünist kadro günlük sorunlar için mücadelelerin içinde olmalıdır. Yayın satışını, okuma gruplarını, işçilerin emekçilerin, gençlerin ve kadınların

katılımıyla kurulacak çalışma gruplarının, faaliyeti haline getirmelidirler. Çalışma alanlarından merkezi yayınlara haber, röportaj, fotoğraf ve belge aktarmalıdır. Partili kadrolar, oluşan çalışma grupları, girişimler ve komitelerde eşit haklı birer birey olarak bulunmalı, öncülük görevlerini partisiz bireyleri harekete geçirerek gerçekleştirmelidirler.

Bu konulara neden değinme gereği duyduk? Yazıda vurguladığımız egemen sınıfların durumu ve iktidarın kendi içinde çelişkili konumu bir gerçeklik. Ancak, bu iktidara son verecek temel güç olan işçi sınıfının örgütlülüğü ve mücadelesinin düzeyi bu koşullara orantılı olarak geride kalmış durumda. Diğer yanda ise sınıf mücadelesinin aktif ve güçlü bir bileşeni olarak Kürt ulusal demokratik hareketi belirli bir olgunlaşma düzeyine ulaşmıştır. Türkiye'de iktidarı yıkmaya yetecek kadar geniş güçler bu iktidara karşı söylem geliştiriyorlar ancak konum alamıyorlar. İktidar mücadelesinin öznesi olması gereken işçi sınıfı hareketi henüz o düzeye gelememiş durumda. Bunun kuşkusuz ki birçok nedeni var, ancak konumuz olmadığı için bu yazıda girmiyoruz. Bu yazı ülkedeki politik durum ve işçi sınıfının mücadelesinin yükseltilmesinin yakıcılığı ile yöntemleri üzerinde yoğunlaşıyor.

Kürt Ulusal Demokratik Hareketi, devletin her türlü uzlaşma ve görüşmeyi reddetmesinden, kısaca cumhuriyetin fabrika ayarlarına dönmelerinden dolayı iktidarı hedefleyen bir mücadele dışında herhangi bir seçeneğe sahip değil. Ve bu hareket, gerilla güçlerinden, parlamentoda temsile kadar tüm mücadele yöntemlerini kendi politik amaçları çerçevesinde başarıyla uyguluyor. Türkiye İşçi Sınıfının Devrimci Hareketi'nin asgari programı ile Kürt Ulusal Demokratik Hareketi'nin azami programı bir çok noktada buluşuyor. Bu gerçekliği doğru değerlendirmek ve iktidar hedefli birleşik, ortak mücadeleyi geliştirmenin nesnel koşulları mevcut. Bütün mesele Türkiye'de bunun yaşama geçirilmesinin öznel koşullarını sağlamaktır. Burada da en başta komünistlere, Türkiye Komünist Partisi'ne belirleyici görev düşüyor.

Bütün yoldaşları, temel parti örgütlerini, yoldaşlarımızın da içinde olduğu çalışma gruplarını, Parti çevremizi, girişim ve komiteleri, işçi ve emekçi yığınları, gençleri ve kadınları harekete geçirecek çalışmaları geliştirmeye çağırıyoruz. Bu mücadelelerin başarıya ulaşmasının teminatı Daha Güçlü TKP belgisinin yaşama geçirilmesidir. Daha güçlü bir TKP de, çelik gibi kadrolar, temel parti örgüt-leri, daha yaygın yayın dağıtımı, ideolojik-politik eğitim, günlük parti yaşamında işçi emekçi yığınların içinde, eylemlerde ise en önde, diğer devrimci demokratik güçlerle, Kürt ulusal demokratik hareketiyle daha sıkı mücadele birliği içinde olmayı gerektirir. Daha Güçlü TKP, uzun vadeli ve sağlıklı, siyasi ve toplumsal bağlaşıklıkların, eylem ve güç

birliklerinin, cephe örgütlenmesinin ön koşuludur. Daha Güçlü TKP Barış, Demokrasi ve Sosyalizm mücadelesinin teminatıdır.

Daha Güçlü TKP belgisi, soyut bir ifade değildir. Ajitasyon malzemesi de değildir. Bu belge içeriğini doldurduğumuz koşullarda sınıf mücadelesi içinde yaratacağı niteliksel farklar ile kendini ülke siya-setinde hissettirecek bir belgidir. Şu aşamada parti içine ve çevresine yöneliktir. İleriki mücadele aşamalarında sınıfa yönelik bir nitelik kazanacak. Fakat bu aşamaların yükselmesi kendiliğinden olmayacak. Parti kadrolarının, sempatan ve çevremizin bizzat örgütlü çabası ile gerçekleşecek. Bunu sağlamak için yerelde ve bölgelerde yoldaş ve sempatanlarımızın sistematik ve disiplinli bir çalışma planı oluşturmaları gerekmektedir. Her il ve ilçenin, bölgede bulunan fabrika, üretim ve hizmet merkezlerinin yapısı ve özelliklerine ilişkin planlar çıkarılmalıdır. Titiz bir hazırlık çalışması sonucunda kısa, orta ve uzun vadeli hedefler belirlenmelidir. Bunlar belirlendikten sonra haftalık veya duruma göre on beş günlük toplantılarda yapılan çalışmalar değerlendirilmeli, eksiklikler tespit edilmeli, başarılar değerlendirilmeli ve yola devam edilmelidir. Dolayısıyla denetim mekanizması doğru çalışmalıdır. Sonuçlar üst organlara rapor edilmeli ve değerlendirme alınmalıdır. Bu çalışma yürütülürken farklı düzey ve derecelerde eğitim çalışmaları uygulanmalıdır. Yeni sempatan ve kadrolara yönelik temel parti eğitimi verilirken, farklı uzmanlaşma alanlarına yönelik ihtisas eğitimleri planlanmalı ve uygulanmalıdır. Sendikal alanda, işyeri komitelerinde, ma-halli komitelerde, demokratik yığın örgütlerinde, gerici örgütler içinde çalışan kadrolar, çalışma alanlarını uygun olarak eğitilmelidir. Eski kadrolarımız ise yeni koşullarda yığın çalışmasının yön-temleri konusunda hafızalarını tazelerken, temel eğitimlerinde görülen eksiklikler belirli dersler ile telafi edilmelidir.

Yığınların içinde ve önünde yürütülecek günlük mücadele ve çalışmalarda legal basın önemi artıyor. Merkez Organımız kadro eğitimi ve yönlendirme görevi görürken, legal basınyayın araçları güncel gelişmeler karşısında politikamızı yansıtır, uluslararası gelişmeler ve tarihimiz ışığında ulusal politik önermelerimiz konusunda perspektif belirliyor, bizlere yığınlar arasında yürüttüğümüz çalışmalarda görüş ve politika üretmekte yardımcı oluyor. Basınyayın araçlarımızı yerel ve işyerleri temelli faaliyetler konusunda, bölgelerin sorunları konusunda haber, fotoğraf ve yorumlarla beslemek, bu faaliyete yeni gelişen kadroları katmak, yürüttüğümüz yerel çalışmaların genele bir deney olarak yansımalarını sağlayacaktır. Bugün, Daha Güçlü TKP belgimizin anlam ve içeriği budur.

Komünistler ve Dindarlar

o Mehmet KADIRGA

Ülkemizde yürütülen sınıf mücadelesi açısından dindarlar ile ilişkiler ve dindarlara yaklaşım önemli bir konudur. Din ile ilişkileri koyu dindarlıktan, dini hassasiyetleri olanlara kadar yayılan geniş bir çeperden söz ediyoruz. Nüfusunun yüzde doksan dokuzu müslüman olan ve cumhuriyet doktrininde milliyetçilik ögesi yanında ciddi bir işlevi olan din konusu doğru bir şekilde irdelenmeden işçi ve emekçi yığınların çoğunluğu ile sınıf mücadelesi açısından sağlıklı bir iletişim kurmak mümkün değildir.

Konunun güncel mücadelemize yansımalarını değerlendirmeden önce komünistlerin din konusuna yaklaşımına kısaca değinmeliyiz. Komünistler dünya görüşleri gereği materyalisttirler. Bu felsefi anlayışları nedeniyle de ateisttirler. Egemen sınıfların din unsurunu, ezilen ve sömürülen işçi ve emekçi yığınları, yoksulları kontrol altında tutmak ve istedikleri doğrultuda yönlendirmek için kullandıklarını bilirler. Dine bağlılığın egemen eğitim sistemi ile sağlandığı, devletin tüm aparatları ile toplum içinde yaygınlaştırıldığı, egemen sınıfların en önemli ideolojik silahlarından biri olduğunun bilincindedirler. Geniş yığınların sömürü ve ezgi altında inerken, sınıf bilinci almamaları için doğa üstü güçlere ve inançlara sığındıkları gerçeğinden yola çıkarlar. Burjuvazi de aynen daha önceki toplumlarda egemenlerin kullandığı gibi, din unsurunu kendi egemenliklerini sürdürmek ve kendilerine yığın tabanı sağlamak için kullandıkları aşikardır.

Din kitaplarında öyle açıklamalar ve kurallar yazılıdır ki, geniş yığınlar rahatlıkla onların etkisi altında kalabilmektedirler. Hangi dine bağlı olursa olsun günümüz egemenleri ise dinsel kurumları bu kitaplardaki içerikleri güncel olay ve gelişmelere bağlı olarak değerlendirip yorumlamaktadırlar. Cuma vaazlarını düşünün. Türkiye’de Diyanet İşleri Başkanlığı üzerinden ülkedeki bütün imamlara ve vaizlere her cuma hangi konuda vaaz verecekleri iletilmektedir. Cuma vaazları resmen ideolojik ve politik ajitasyon-propaganda aracı olarak kullanılmaktadır. Cumaya giden yığınlar da bu vaazlardan etkilenmekte, içeriklerini içselleştirmekte ve o doğrultuda düşünmeye ve davranmaya yönelmektedirler.

Diyanet kadrosunda 2015 yılında 117.000 kadrolu personel bulunuyordu. 2016’da 85.000 olan cami sayısında personel açığını kapatmak için 6.000 kadro daha alınacağı açıklandı. Bu rakamlar din üzerinden yapılan ideolojik çalışmanın bütün gerçekliğini ortaya seriyor. Türkiye’de Diyanet’in bütçesinin Sağlık bakanlığı ve Eğitim bakanlığı bütçelerinden daha yüksek

olduğunu düşündüğünüzde karşı karşıya olunan tablo daha net ortaya çıkmaktadır. Bu arada, din personelinin 2015 yılında ortalama net aylık maaşının 2.600 TL olduğunu da hatırlamakta yarar vardır.

Son 14 yılda en başta eğitim alanında dinselleşmenin adım adım geliştirildiği dikkate alınmalıdır. 4+4+4 sistemi ile de eğitim sistemi tamamen din ağırlıklı bir niteliğe kavuşturulmuştur. Normal ortaokul ve liselerin niteliksel olarak işlevsizleştirildiği, İmam Hatip Liselerinin sayısal anlamda aşırı derecede yaygınlaştırıldığı bir sistem oluşturuldu. Mesele sadece son 14 yıllık AKP iktidarının konusu değildir. İmam Hatip okullarının cumhuriyet tarihinde en fazla yaygınlaşmasının ilk adımlarının 12 Eylül faşist diktatörlüğü döneminde olduğu gerçeğinin de altını kalın çizgilerle çizmemiz gerekmektedir. Kendilerini “Atatürkçü ve Laik” olarak nitelendiren başta TSK olmak üzere belirli çevrelerin ifadelerini ve açıklamalarını bu anlamda ciddiye almamak ve maskelerini düşürmek gerekmektedir. 2007 yılında “Cumhuriyet Mitingleri” adı altında TSK’nın doğrudan finansmanı ile düzenlenen mitingler gerçekleri gizleme taktiği açısından politikayla ilgili olanlar tarafından ayrıntılarıyla irdelenmesi gereken bir komedidir.

Hal böyleyken, bu toplumda sınıf mücadelesi yürüten kadrolar nasıl bir yol izlemelidirler? Egemen sınıfların din propagandasının bu kadar etkisinde olan geniş işçi ve emekçi yığınları nasıl yaklaşmalıdırlar? Bu sorular doğru biçimde yanıtlanmadan, bu ülkede geniş işçi ve emekçi yığınları sınıf mücadelesine kazanmak mümkün değildir.

Bizim düşüncemize göre, dinin etkisinde olan işçi ve emekçilere dinsel konular ile yaklaşılmaması gerekliliğidir. İşçi ve emekçilere kendi sosyal, ekonomik ve demokratik sorunları temelinde yaklaşıldığında ve bu sorunları çözme konusunda kendi yaşam ve çalışma alanlarında önce hareketlenmeye, ardından da örgütlenmeye başladıklarında, kendileri din propagandası ile egemen sınıflar tarafından yönlendirildiklerini ve kontrol altında tutulduklarını anlayacaklardır. Bir süre sonra ise egemen sınıflarla diğer konularda olduğu gibi din propagandası konularında da karşı karşıya geleceklerdir. Kendilerinin hassasiyet gösterdikleri ve inandıkları değerlerin egemen sınıfların temsilcileri tarafından bir araç olarak kullanıldığını görecekler ve kendi benliklerinde bir bilinçlenme süreci başlayacaktır. Kuşkusuz ki, bir anda dini hassasiyetlerini yitirmeyeceklerdir, bunu onlardan isteyen de onları bu yönde teşvik eden de olmayacaktır. Ancak, “biz din kardeşiyiz”, “müslümandan müslümana zarar gelmez”, “Allah verir”, “Taktir-i ilahi”

v.b. retorikler artık onları etkilemeye yetmeyecektir.

Dini hassasiyetleri olan işçi ve emekçilere dini eleştirerek yaklaşmak, kendilerini ve dine yaklaşımlarını savunmalarını sağlamak ve görüşlerini keskinleştirmekten başka hiç bir işlevi olmaz. Halbuki, iş yerlerinde sendikalarda, mahalle ve semtlerde hemşehri dernekleri, kahve ve dayanışma derneklerinde, ortak sorunlarımız temelinde konuşmak, hareket etmek kendilerini toplumsal mücadelenin çeperine kazandırır. AKP gericiliğinin, salt dar anlamda parti çalışması değil, işçi sınıfı ve emekçiler arasında sendikalarda, memur ve meslek örgütlerinde örgütlenmesi, bizzat kendi çeperinde bu alanlarda örgütler kurması veya var olanların içinde etkinliğini artırması bize yeni görevler yüklemektedir.

Bu ülkede, Hak-İş ve Türk-İş çatısı altında örgütlenmiş işçileri kazanmadan sınıfın yığınsal direnişleri nasıl yaratılacaktır? Nasıl ki DİSK tabanında milliyetçiliğin etkisi altındaki sendika aktivistleri ve işçiler arasında çalışma yürütülüyor ise, gerici ve hatta faşist sendikalar içinde de çalışma yürütmek komünistlerin başta gelen görevidir. Sendikalar dışında gerici faşist dernekler, kooperatifler içinde de mahalle ve semtlerde çalışma yürütmek aynı anlayışımızın bir gereğidir. Tabii ki, kendini sosyal demokrat, hatta bazen devrimci olarak adlandıran ancak milliyetçi etkiler altında olan işçiler arasında çalışma ile AKP, MHP ve benzeri gerici ve faşist partilere yakınlık duyan işçilerin arasında çalışmak aynı yöntemleri uygulayarak gerçekleştirilemez. Fakat bu farklı kesimler arasında kesin çizgilerle ayırım yapmak her zaman da mümkün olmamaktadır. Düşününüz ki bir işletmede Hak-İş Federasyonuna bağlı bir iş kolu sendikası yetki almış. Üyelerin arasında her görüşten işçiler mevcut. Sendika işyeri temsilcisi ve aktivistleri ise AKP veya MHP yandaşı. Burada nasıl bir çalışma yürütüleceği, o işyerinde varsa parti örgütümüzün veya yoldaşlarımızın, değilse o işletmede çalışan işçilerin yoğunlukta yaşadığı mahalle ve semtlerde yoldaşlarımızın ve parti örgütlerimizin görevidir. Bu yoldaşlarımız veya örgütlerimiz ise bu işçilere yaklaşırken onların dini görüşlerini tartışarak çalışmaya başlamayacaklardır. Temel alınacak çalışma, söz konusu işyeri veya mahallenin sorunları olacaktır. Önce onların güvenini kazanacağız, sorunlarının çözümünde kendilerine yardımcı olacağız, üstenci davranmadan bazen yol göstereceğiz, ama her zaman sorunların çözümünde kendilerinin aktifleşmesini öne alacağız, onların yapabilecekleri işleri biz üstlenmeyeceğiz. Görüşü ve inancı ne olursa olsun, işçilerin ve emekçilerin kendi sorunlarının çözümünü kendilerinin ele

Komünistler ve Dindarlar... (4. sayfadan devam)

almasını, pratik günlük mücadeleler içinde yoğunlaşarak gelişmelerini sağlayacaktır.

İlk aşamada amacımız işçilerin görüş ve inançlarını tartışmak olmadığı gibi, bunun gerekli olmadığını, bu alanlarda yaklaşımların süreç içinde değişeceğini göreceğiz. Öncelikli amacımız onların görüş ve inançlarını değiştirmek değil, o görüş ve inançların egemen sınıflar ve onların işçi hareketi içindeki uzantılarının etkilerini ve yönlendiriciliklerini kırmak olmalıdır. Süreç içinde ısrarla ve sabırlı günlük çalışmalar ile sağlanabilecek bu gelişme, işçilerin görüşlerini ve daha sonraki aşamalarda inançlarının kendi kendilerine sorgulanmalarını beraberinde getirecektir. Görüş ve inançları tartışmamak demek, bu öğeleri de dikkate alarak planlı ve programlı bir politik çalışmanın olmayacağı anlamına gelmemelidir. Parti çalışmasının her adımı ve aşaması partililer ve örgütlerinde sürekli değerlendirilmeli ve gelişen koşullara göre çalışmaların yönlendirilmesi tartışılmalı, karara bağlanmalıdır. İşçileri, mensup oldukları görüşlerden ve inançlarının kendilerini mücadelede edilgen hale getiren unsurlarından arınmalarını sağlamak için, kendileriyle doğrudan tartışmaya girmeden argümanlar ve yöntemler geliştirmek partili olmanın en doğal görevlerinden biridir. Bütün mesele, bu çalışmaları tepkisellik ve kimlik psikolojisi yaratmadan özünde kendilerinin çıkarına olan konularda yürütmektir. Yeri geldiğinde ve gerekli güven ortamı sağlandığında ise onlar kendiliğinden bizlere yaklaşımlarımızı, görüşlerimizi ve kimi inançlar konusunda değerlendirmelerimizi soracaklardır. Bu tartışmalardan etkilenecekler ancak hemen bizim tüm yaklaşımlarımızı kabullenmeyeceklerdir. Fakat, onların bizlere saygı duymalarını, güvenmelerini sağlamalıyız. Bunu yaparken biz de onlara saygı duyarak, güvenerek kendilerine değer vermeliyiz. Hepimizin politik yaşamımızın birçok kesitinde "abim komünist ama iyi komünist, sözünün eri ve yediğimiz içtiğimiz ayrı gitmez" benzeri konuşmalara çok şahit olmuşuzdur. -Olmadıysak, zaten bizim politik yaşamımızda ciddi bir eksiklik vardır, bu durumda kendimizi sorgulamamız gerekmektedir. - Tam da bu ifadelerin kullanılması, o alanda yoldaşlarımızın işçi ve emekçilerle doğru bir ilişki kurduklarının işareti. Belirli bir aşama sonunda bu işçi ve emekçilerin mücadele içinde tercihlerini doğru olarak kullanmaları sağlanmış olacaktır.

Bu konuda Lenin, "**Proletarya Partisi Din Konusunda Tutumu**" başlıklı yazısında şu açılımı yapar: "(...) **Dinle nasıl savaşacağımızı bilmeliyiz, bunu yapabilmek için de inancın ve dinin kökenini kitlelere maddeci bir biçimde açıklamalıyız. Dinle savaş, soyut ideolojik**

öğütler çerçevesinde kalmaz, bu tür sınırlı öğütlere indirgenmemelidir. Dinle savaş, dinin toplumsal kökenini ortadan kaldırmayı amaçlayan sınıf hareketinin somut uygulamasıyla bağlanmalıdır. Din etkisini neden en çok geri kalmış şehir proletaryası, yarı-proletarya ve köylü kitleleri üzerinde göstermektedir? Burjuva ilerici aydınları, radikaller ve burjuva maddecileri bu soruya "cahil oldukları için" diye cevap verirler. O zaman da "kahrolsun din, yaşasın dinsizlik! Ateist görüşleri yaymak başlıca görevimizdir" diye haykırmaya başlarlar.

Marksistler ise, bunun doğru olmadığını, aldatici bir görüş olduğunu, dar görüşlü burjuvaların fikri olduğunu söylerler. Bu görüş dinin kökenini yeterince açıklamaz, açıklar da, maddeci biçimde değil, ülkücü biçimde açıklar. Modern kapitalist ülkelerde bu kökler genellikle toplumsaldir. Bugün dinin en derine uzanan kolu, emekçi kitlelerin toplumsal ezikliği ve her gün her saat emekçilere en dayanılmaz acıları, savaş, deprem vb. doğal afetlerden çok daha beter kahırları çektiren kapitalizmin karanlık güçleri karşısındaki çaresizliğidir.

"Tanrıları korku yarattı". Sermayenin kör -halk kitleleri tarafından önceden sezilemediği için kör gücünün korkusu yani proletaryanın küçük-esnafın yaşamının her adımında "ansızın", "beklenmedik" ve "rastlantısal" bir yıkıntı, yok olma, yoksulluk, fahişelik, açlıktan ölmek gibi tehlikeler yaratan gücün korkusu, modern dinin kökenidir. Maddeciler ana -okulu düzeyinde kalmak istemiyorlarsa, öncelikle bunu hatırdan çıkarmamalıdır. Kapitalist düzenin ağır iş altında ezilen ve kapitalizmin kör, yıkıcı güçlerinin insafına bağlı olarak yaşamını sürdüren kitleler, dinin bu kökenine karşı savaşmayı, sermaye egemenliğinin her türüsüne karşı birlikte, örgütlü, planlı ve bilinçli bir savaş vermeyi kendi kendilerine öğrenmedikleri sürece, hiçbir eğitici kitap bu kitlelerin kafasındaki din inancını çürütemez. (...) "(Proletarya Gazetesi / Sayı 45 / Mayıs 1909)

Geri faşist örgüt ve sendikaların içinde koşullara göre her zaman örneklerini verdiğimiz çalışma tarzı geçerli olmayabilir. Bir yandan bu çalışmalar yürütülürken, parti organlarının kararları ile bu çalışmadan tamamen bağımsız ve konspiratif olarak söz konusu örgüt veya sendika içinde çalışma yürütülmesi gerekliliği doğabilir. Bu ayrı bir konudur ve sızma yöntemi ile yürütülecek konspiratif bir kadro çalışmasıdır. Komünist kadro kimi durumlarda kendisini gizleyerek, görüşlerini deşifre etmeden çalışmak zorunda kalabilir. O çalışmanın

kural ve yöntemleri çok farklıdır. Uygulanacak yöntemler, ilkeler ve hedefler, ayrı bir yazının konusu olduğu için bu meseleyi bu yazımızda derinleştirmiyoruz.

Konumuza dönecek olursak, komünistler, dindarlar ve dini hassasiyeti olan işçi ve emekçiler içinde çalışmak ve onları öncelikle demokratik ve sendikal alanda aktifleştirip örgütlemek zorundadırlar. Bu bir tercih değil bir gerekliliktir. Böylesi önemli bir çalışmanın eğitimini gerçekleştirmek, araçlarını yaratmak, yöntemleri konusunda karar vermek genel yaklaşımın dışında yerlerde parti örgüt ve organlarının üzerinde hassasiyetle çalışması gereken konulardır. Tiyatro, sinema gibi toplumsal içerikli kültürel etkinlikleri ziyaret etmek, doğum günü kutlamaları organize etmek, toplu geziler örgütlemek, günlük yaşamın içinde yürütülecek çalışmaların yanısıra destekleyici ve tamamlayıcı aktivitelerdir. Bu tür aktiviteler sırasında insanlar biri birlerini daha yakından tanırlar, güven tazelerler ve ilişkilerini geliştirirler. Bugüne dek sadece cuma namazına, akraba, komşu düğünlerine, hemşeri derneklerinin eğlencelerine gitmek dışında fazla aktivite göstermemiş işçilerin bu tür birliktelikler ile tanışmaları, onları kültürel açıdan da geliştirecek ve içinde hapsedikleri dar çerçeveden çıkaracaktır. Görüldüğü gibi, bu çalışmaları gerçekleştirmek için hiç de görüş ve inançları tartışma konusu etmeye ihtiyaç yoktur.

Önerdiklerimizin tümü işçi ve emekçi kadınlar arasında yürütülecek çalışmalar için de geçerlidir ki, kadınlar arasında çalışma konusunda yaşama geçirilebilecek çok daha fazla konu ve aktivitenin varlığına da dikkat çekmek isteriz. Parti çalışmasının ayrı bir alanı olarak değil, ilk aşamada entegre bir çalışma olarak kadınlara yönelik yapılacak çalışma, özellikle mücadeleye yaklaşım konusunun netleşmesi açısından bizleri birkaç adım ileriye taşıyacak ve kadınların yardımıyla erkekler de daha hızlı aktifleşeceklerdir. Değişik alanlarda yaşanan deneyler bunu kanıtlamaktadır.

Türkiye gibi eğitim alanında bilinçli olarak geri bırakılan, eğitim sistemi "geleneksel" olarak adlandırdığımız, güce tapma, doğa üstü güçlere sığınma, öz güvenini geliştirmeme, kendi görüşlerini dile getirmeme v.b. özelliklerini aşılacak bir nitelikte uygulanan bir toplumda sınıf bilincini geliştirme konusunda işçi ve emekçiler arasında yürütülecek çalışma belirli hassasiyetleri içermekle beraber sonuç alıcı karakter taşımaktadır. Yeter ki, yığın çalışmasını doğru uygulayalım, günlük pratikte güven temelinde sağlıklı ilişkiler kuralım, küçük iş - büyük iş ayrımı yapmayalım, mütevazı olalım ve bu nitelikleri geliştirmek için kendimizi, yöneticilerimizi ve kadrolarımızı doğru eğitelim.

Proletarya Partisinin Din Konusunda Tutumu

o V.İ.LENİN

Duma'da Synod bütçesi görüşülürken Milletvekili Surkov'un yaptığı konuşma ve bu konuşmanın taslağı görüşülürken Duma grubumuzda yapılan tartışma, özellikle şu anda son derece önemli ve ivedi bir sorun ortaya çıkarttı. Bugün "toplum"un geniş çevrelerinde dinle ilgili herşey kuşkusuz büyük ilgi toplamakta ve bu konular işçi sınıfı hareketine yakın aydınlar ve belirli işçi çevrelerine de sızmaktadır. Bu nedenle Sosyal-Demokratlara (komünistlere ç.n.*) düşen kesin görev din konusundaki tutumlarını kamuya açıklamaktır.

Sosyal Demokrasi dünya görüşünü bilimsel sosyalizm, yani Marksizm temelinde dayar. Marks ve Engels'in çeşitli kereler tekrarladıkları gibi Marksizmin felsefi temeli, Fransa'daki 18. Yüzyıl maddeciliğinin ve Almanyada'ki Feuerbach (19. Yüzyılın ilk yarısı) maddeciliğinin tarihsel geleneklerini benimsemiş olan, tamamen ateist ve dine karşı tavırdaki diyalektik maddeciliktir. Unutmayalım ki, Marks'ın taslak halindeyken okuduğu Engels'in Anti-Dühring'inin tamamı, maddeci ve ateist olan Dühring'i tutarlı bir maddeci olmamak ve din ile din felsefesine açık kapı bırakmakla suçlar. Yine unutmayalım ki, Engels, Ludwig Feuerbach ile ilgili yapıtında, dini ortadan kaldırmak için değil de, yeniden canlandırmak, yeni, "yüceltilmiş" bir din kurmak için savaş açtı diye Feuerbach'a çatar. Din halkı uyutmak için kullanılan afyondur. (Marks, Hegel'in Sağ Felsefesinin Eleştirisine Katkı, Giriş) Marks'ın bu sözü din konusundaki Marksist görüşün temel taşıdır. Marksizm bütün modern dinleri, kiliseleri ve her türlü dinsel örgütü, işçi sınıfının sömürülmesini ve ezilmesini savunmaya hizmet edecek birer burjuva gericiğinin aracı olarak görür.

Engels aynı zamanda, Sosyal Demokratlardan "daha sol" ya da "daha devrimci" olmak isteyenlerin dine savaş açarcasına işçi partisinin programına ateist olduklarının konulması yolundaki çabalarını da sık sık suçlamıştır. Engels 1874'de Londra'da sürgünde yaşayan Blanquist geçici Komünarların ünlü manifestosundan söz ederken, onların dine savaş açmalarını budalalık olarak nitelemiş ve böylesi bir savaş açmanın dine karşı yeniden ilgi duyulmasını sağlamak ve dinin gerçekten ortadan kalkmasını engellemek için en iyi yol olduğunu belirtmiştir. Engels, Blanquistleri ezilen kitleleri din boyunduruğundan ancak emekçi kitlelerin mücadelesinin kurtaracağını, proletaryayı en yaygın biçimde bilinçli ve devrimci uygulamaya sokarak kurtaracağını kavramakla suçlamış ve dine savaş açılmasını işçi partisinin siyasal görevi olarak yorumlamanın anarşist safsatadan başka birşey olmayacağını

belirlemiştir. 1877'de Anti-Dühring'inde de, düşünür Dühring'in idealizme ve dine karşı verdiği en ufak ödüllere karşı çıkan Engels, Dühring'in sosyalist toplumda dinin yasaklanması yolundaki sözde devrimci görüşünü de yerer.

Engels dine karşı böylesi savaş açmanın "Bismarck'ı geride bırakacak ölçüde Bismarck'cılık" yani Bismarck'ın dine (ünlü Kültür Savaşı-Kulturkampf, 1870'lerde Alman Katolik Partisine, "Merkez" partiye karşı polis kovuşturmasıyla) karşı giriştiği mücadeleyi boşuna tekrarlamaktan başka bir şey olmadığını tekrarlamıştır. Bismarck bu mücadeleyle katoliklerin militan dinciliğini uyardıktan ve gerçek kültür çalışmalarını zedelemekten öte bir yarar sağlamamıştır. Çünkü, siyasal bölünmelerden çok dinsel bölünmelere önem vermiş, işçi sınıfının ve öteki demokratik unsurların dikkatini sınıfsal ve devrimci mücadelenin ivedi görevlerinden çekerek, en yapay, en düzmece burjuva din karşıtlığına yöneltmiştir.

Engels, sözüm ona ultra-devrimci Dühring'i Bismarck'ın saçmalığını bir başka biçimde tekrarlamak istediği için suçlarken, işçi partinin proletaryayı örgütlemekte ve eğitmekte sabırlı davranabileceğini, böylelikle dine karşı savaş açmak gibi siyasal bir kumara girişmeksizin dinin giderek ortadan kalkmasını sağlayabileceğini belirtmiştir. Bu görüş, örneğin Cizvitlere özgürlük verilmesini, Almanya'ya girmelerine izin çıkarılmasını, herhangi bir dine karşı polis yöntemleri uygulanmasına son verilmesini savunan Alman Sosyal-Demokrasinin özünü oluşturan öğelerden biri olmuştur. Erfurt Programındaki (1891) ünlü "Din kişisel bir sorundur" maddesi, Sosyal-Demokratların bu siyasal taktiklerinin özetidir.

Bu taktikler artık gündelik bir olay durumuna gelmiş, Marksizmin ters yönde

saptırılmasına, oportünizm yönünde saptırılmasına yol açmıştır. Erfurt Programındaki bu madde, biz Sosyal-Demokratlar için, parti olarak hepimiz için din kişisel bir sorundur biçiminde yorumlanmıştır. 1890'larda Engels bu oportünist görüşü doğrudan doğruya karşısına almaksızın, buna polemikle değil somut verilerle karşı çıkılması gerektiğini ileri sürmüştür. Örneğin kendisi bu karşı çıkışı, özellikle vurguladığı bir sözle, Sosyal-Demokratların dini devlet işleri açısından kişisel bir sorun olarak aldıklarını, herhalde kendileri açısından, Marksizm açısından ve işçi partisi açısından soruna böyle bakmadıklarını söyleyerek belirlemiştir.

Marks ve Engels'in din konusundaki sözlerinin görünürdeki tarihçesi budur. Marksizme savruk yaklaşımı olanlar, düşünemeyen ve düşünmeyecek olanlar için, bu tarihçe Marksist çelişkiler ve bocalamalar niteliğinde, "tutarlı" ateizm ile dinin ağızına sunulan "hazır lokmalar"ın bir karışımı, tanrıya karşı açılmış devrimci savaş ile dindar işçilerin gözünü boyamaya yönelik korkakça bir tavır, işçileri ürkütmekten çekinen bir tutum arasında bocalama niteliğinde bir anlamsızlık örneğidir. Anarşist şamatacılarının yazıları Marksizme bu yönde yapılmış çeşitli saldırılarla doludur.

Oysa Marksizme ciddi olarak yaklaşabilen, Marksizmin felsefi ilkeler ve uluslararası Sosyal-Demokrasi deneyi üzerinde düşünebilen herkes, din konusundaki Marksist taktiklerin kesinlikle tutarlı olduğunu, Marks ve Engels tarafından özenle düşünülmüş bulunduğunu, birtakım cahillerin bocalama diye tanımladıkları tutumun gerçekte diyalektik maddeciliğin mutlak ve kaçınılmaz bir sonucu olduğunu hemen görecektir. Din konusunda Marksizmin görünüşteki "ılımlılığının" kimseyi ürkütmek vb. endişesinden doğduğunu düşünmek çok yanlış olur. Tam tersine bu konuda da Marksizmin siyasal çizgisi, felsefe ilkeleriyle sıkı sıkıya bağlantılıdır.

Marksizm maddeciliktir. Böyle olduğu için de, konusunda en azından 18. yüzyıl Ansiklopedistlerinin maddeciliği ya da Feuerbach'ın maddeciliği oranında kesin bir karşıtlığı vardır. Bu hiç kuşku götürmez. Ne var ki Marks ve Engels'in diyalektik maddeciliği, ansiklopedistlerin ve Feuerbach'ın maddeciliğini aşar, çünkü maddeci felsefeyi tarih alanında, toplum bilimleri alanında da uygular. Dinle savaşmalıyız- bu, her türlü maddeciliğin ve doğal olarak Marksizmin ABC'sidir. Ancak Marksizm, ABC'de donmuş kalmış maddecilik değildir. Marksizm daha ileri giderek şöyle der: Dinle nasıl savaşacağımızı bilmeliyiz, bunu yapabilmek

Proletarya Partisinin Din... (6. sayfadan devam)

in için de inancın ve dinin kökenini kitlelere maddeci bir biçimde açıklamalıyız. Dinle savaş, soyut ideolojik öğütler çerçevesinde kalamaz, bu tür sınırlı öğütlere indirgenmemelidir. Dinle savaş, dinin toplumsal kökenini ortadan kaldırmayı amaçlayan sınıf hareketinin somut uygulamasıyla bağlanmalıdır. Din etkisini neden en çok geri kalmış şehir proletaryası, yarı-proletarya ve köylü kitlesi üzerinde göstermektedir? Burjuva ilerici aydınları, radikaller ve burjuva maddecileri bu soruya "cahil oldukları için" diye cevap verirler. O zaman da "kahrolsun din, yaşasın dinsizlik! Ateist görüşleri yaymak başlıca görevimizdir"- diye haykırmaya başlarlar. Marksistler ise, bunun doğru olmadığını, aldattıcı bir görüş olduğunu, dar görüşlü burjuvaların fikri olduğunu söylerler. Bu görüş dinin kökenini yeterince açıklamaz, açıklar da, maddeci biçimde değil, idealist biçimde açıklar. Modern kapitalist ülkelerde bu kökler genellikle toplumsaldır. Bugün dinin en derine uzanan kolu, emekçi kitlelerin toplumsal ezikliği ve her gün her saat emekçilere en dayanılmaz acıları, savaş, deprem vb. doğal afetlerden çok daha beter kahırları çektiren kapitalizmin karanlık güçleri karşısındaki çaresizliğidir.

"Tanrıları korku yarattı". Sermayenin kör -halk kitleleri tarafından önceden sezilemediği için kör gücünün korkusu yani proletaryanın küçük-esnafın yaşamının her adımında "ansızın", "beklenmedik" ve "rastlantısal" bir yıkıntı, yok olma, yoksulluk, fahişelik, açlıktan ölmek gibi tehlikeler yaratan gücün korkusu, modern dinin kökenidir. Maddeciler ana-okulu düzeyinde kalmak istemiyorlarsa, öncelikle bunu hatırdan çıkarmamalıdır. Kapitalist düzenin ağır işi altında ezilen ve kapitalizmin kör, yıkıcı güçlerinin insafına bağlı olarak yaşamını sürdüren kitleler, dinin bu kökenine karşı savaşmayı, sermaye egemenliğinin her türlüüne karşı birlikte, örgütlü, planlı ve bilinçli bir savaş vermeyi kendi kendilerine öğrenmedikleri sürece, hiçbir eğitici kitap bu kitlelerin kafasındaki din inancını çürütemez.

Bu, dine karşı olan eğitici kitapların zararlı veya gereksiz olması mı demektir? Hayır hiç de değil. Bu demektir ki Sosyal Demokrasinin ateist propagandası, temel ödevine yani sömürülen kitlelerin sömürücülere karşı sınıf mücadelesini geliştirmek ödevine bağlanmalıdır. Diyalektik maddecilik ilkelerini, yani Marks ve Engels'in felsefesini yeterince incelememiş olanlar bu öneriyi anlayamazlar: (ya da en azından ilk bakışta kavrayamazlar). "Nasıl olur bu" derler. "Binlerce yıldır süregelen kültür ve ilerlemenin bu düşmanına (dine) karşı yürütülecek ideolojik propaganda, belirli görüşlerin öğretisi ve verilecek mücadele, sınıf mücadelesine, yani ekonomik ve siyasal

alanda belirli amaçlara yönelik bir mücadeleye mi bağlanacak?" derler.

Bu tür sözler, Marksist diyalektiğin kavranmamış olduğunu kesin kanıtlayan karşı çıkışlardır. Bu tür çıkışları yapanları şaşırta çelişki, gerçek yaşamdaki gerçek bir çelişkidir. Yani uydurulmuş değil de, diyalektik olan çelişkidir. Kuramsal ateizm propagandası, yani proletaryanın belirli kesimlerindeki dinsel inancın yıkılması ile bu kesimlerin sınıf mücadelesinin başarısı, ilerlemesi ve koşulları oranında kesin bir ayırım yapmak demek, diyalektiğe aykırı düşünmek, göreceli ve değişken bir sınırı kesin bir sınıra dönüştürmek, gerçek yaşamda çözülmüş biçimde bağlantılı olan birşeyi zorla birbirinden koparmak demektir. Bir örnek verelim. Diyelim ki, belirli bir bölgede ve belirli bir endüstri kesiminde bulunan proletarya, biri sınıf bilinci oldukça gelişmiş ve kuşkusuz ateist olan Sosyal Demokratlar, ikincisi köyle ve köylülükle ilişkilerini henüz koparmamış olan, tanrıya inanan, kiliseye giden, hatta bir Hıristiyan sendikası örgütlemekte olan yerel papazın etkisindeki geri kalmış işçiler olmak üzere ikiye bölünmüş olsun. Yine diyelim ki, bu bölgedeki ekonomik mücadele bir grev sonucunu doğurmuş olsun. Bu durumda bir Marksiste düşen görev, grevin başarıya ulaşmasını herşeyin üzerinde tutmak, bu mücadelede işçilerin ateistler ve Hıristiyanlar olarak ikiye bölünmesine kesinlikle karşı çıkmak, bu tür herhangi bir bölünmeye engel olmaktır. Proletaryanın geri kalmış kesimlerini ürkütmek, seçimlerde sandalye kaybetmek vb. endişelerden değil, modern kapitalist toplum koşullarında Hıristiyan işçilerin Sosyal Demokrasiye ve ateizme dönmelerinde ateist propagandanın yüz kat daha etkili olacak durumlarda ateist propaganda gereksiz ve zararlı olabilir. Böyle bir anda ve böyle bir ortamda ateist propaganda yapmak, işçilerin grevdeki tavırlarına göre değil de, dinsel inançlarına göre bölünmelerini isteyen papazların ekmeğine yağ sürmek demektir. Ne olursa olsun tanrıya savaş açılmasını isteyen bir anarşist, gerçekte papazlara ve burjuvaziye yardım ediyor demektir (ki anarşistler uygulamada her zaman burjuvaziye yardım ederler). Bir Marksistin materyalist olması, yani dine karşı olması gerekir; ancak, bir diyalektik materyalistin dine karşı mücadeleyi soyut, kuramsal, değişmez bir biçimde değil de, uygulamada sürmekte olan ve kitleleri herşeyden iyi eğiten sınıf mücadelesinin somut temeline dayanarak yürütmesi gereklidir. Bir Marksist, somut durumu bir bütün olarak gözlemlemeli, anarşizm ile oportünizm arasındaki (göreceli, değişken olan ama mutlak varolan) sınırı ayırt edebilmelidir. Bir Marksist hiçbir zaman ne anarşistlerin soyut, sözde kalan, gerçekte ise boş "devrimciliği"ne, ne de dinle mücadeleye sırt çeviren, bunun görev

olduğunu unutan, Tanrıya inanmayı kabullenen, davranışlarını belirlerken sınıf mücadelesini değil de kimseyi kırmamak incitmek "beni sokmayan yılan bin yaşasın" kuralını bozmamak endişesiyle davranan küçük-burjuva ya da liberal aydınların oportünizmine aldanmamalıdır.

Sosyal Demokratların din konusundaki tutumlarıyla ilgili bütün sorunlar bu açıdan ele alınmalıdır. Örneğin bir papazın Sosyal Demokrat Partiye üye olup olamayacağı sorusu sık sık ortaya atılır ve bu soruya da genellikle Avrupa Sosyal Demokrat Partilerinin deneyi kanıt getirilerek belirsiz, kesinlikten uzak olumlu cevap verilir. Oysa Avrupa'daki deney, sadece işçi hareketine Marksist doktrin uygulanmasının değil, aynı zamanda Rusya'da bulunmayan özel tarihsel koşulların (bu koşullardan daha sonra ayrıntılı olarak söz edeceğimiz) sonucu olmuştur. Bu nedenle, bu soruya kesinlikten uzak bir olumlu cevap vermek yanlış olur. Papazların Sosyal Demokrat Partiye üye olamayacakları da, olabilecekleri de kesinlikle söylenemez. Bir papaz gelip de, ortak siyasal çalışmamıza katılmak ister, parti görevlerini düristçe yapar ve Parti programına karşı çıkmazsa Sosyal Demokratların safına katılması olumludur. Çünkü bu dinsel inançları arasındaki çelişki sadece kendisini ilgilendiren bir olay, kişisel çelişkisi olacaktır. Üstelik bir siyasal örgüt, üye alırken onların görüşleri ile kendi programı arasında bir uzlaşmazlık olup olmadığını araştırma durumunda değildir. Aslında böyle bir durum Rusya'da kesinlikle olanaksız olması yanı sıra, Batı Avrupa'da bile ender görülen, olağanüstü bir olaydır. Ama diyelim ki, bir papaz Sosyal Demokrat Partiye üye oldu da, sonra Parti içinde din propagandası yapmaya kalkıştı, işte o zaman Parti onu kesinlikle ihraç edecektir. Bize düşen, sadece Tanrıya inancını sürdüren işçileri Sosyal Demokrat Partiye almak değil, özellikle bunları partiye kaydetmeye çalışmaktır. Onların dinsel inançlarına karşı çıkmamalıyız, ama onları kendi programımızın ruhuna uygun olarak eğitmek için, programımıza karşı etkin bir mücadeleye yol açmamak için bu tür işçileri saflarımıza kaydetmeliyiz. Parti içinde düşünce özgürlüğüne hak tanırız. Ancak bu özgürlük, gruplaşma özgürlüğüyle belirlenen sınırlı bir özgürlüktür. Yoksa Parti çoğunluğunun karşıt olduğu görüşleri yaymaya çalışanlara el verecek değiliz.

Bir başka örnek daha alalım. Sosyal Demokrat Partinin bütün üyeleri, hiçbir ayırım gözetmeksizin, "sosyalizm benim dinimdir" dedikleri için ve bu söze uygun görüşleri yaymaya çalıştıkları için eleştirilip kısıtlanmalı mıdır? Hayır! Bu durumda Marksizmden (bunun doğal sonucu olarak sosyalizmden) bir sapma olduğu tartışma götürmez, ne var ki bu sapmanın anlamı,

Proletarya Partisinin Din... (7. sayfadan devam)

göreceli önemli durumlara göre değişir. İşçilerle konuşan birinin, sözlerini daha iyi anlatmak, konuya daha kolay girmek, görüşlerini geri kalmış kitlelerin alışık oldukları çerçevede içinde aktarabilmek amacıyla bu tarzda konuşması bir olaydır. Bir yazarın "Tanrı yaratmak"tan ya da tanrı yaratan sosyalizmden (Lunacharski ve arkadaşları örneği) söz etmesi çok daha başka bir olaydır. Birinci örnekte herhangi bir kısıtlama, konuşmacının özgürlüğünü, "pedagojik" yöntemlerini seçme özgürlüğünü baltalayıcı bir tutum olduğu halde, ikinci örnekteki parti kısıtlaması gerekli bir davranış olur. Kimileri için "sosyalizm bir dindir" sözü, dinden sosyalizme geçişin bir biçimidir, kimileri için de sosyalizmden dine bir dönüşümdür.

Şimdi de Batı'da "din kişisel bir sorundur" savının oportünist yorumuna yol açan koşulları ele alalım. Kuşkusuz buna yol açan koşullar bir bütün içinde, işçi sınıfı hareketinin çıkarlarını geçici çıkarlar adına feda etmek gibi oportünist davranışların tümüne yol açmış olan koşullardır. Proletaryanın partisi devletin dini kişisel bir sorun olarak belirlemesini ister, ancak halkın ahyonu niteliğindeki dini, dinsel batıl inançlara karşı savaşı "kişisel sorun" olarak görmez. Oysa oportünistler sorunu saptırarak, Sosyal Demokrat Partinin dini kişisel bir sorun gibi yorumladığı izlenimini uyandırmaya çalışırlar.

Din konusundaki konuşmayı tartışırken Duma'daki grubumuz tarafından açıklığa kavuşturulmamış olan bir başka durum da, oportünist saptırmalara ek olarak, Avrupa Sosyal Demokratlarının din konusundaki bugünkü aşırı kayıtsızlıklarına yol açan özel tarihsel koşulların da varlığıdır. Bu koşullar iki yönlüdür. Birincisi, dinle savaşmak görevi, tarihsel açıdan devrimci burjuvazinin görevidir ve Batıda burjuva demokrasisi, feodalizme ve orta çağ düzenine karşı giriştiği kendi devrimleri döneminde bu görevi büyük ölçüde yerine getirmiş (ya da engellemiştir). Gerek Fransa'da, gerek Almanya'da burjuvazinin dinle savaşma geleneği vardır ve bu sosyalizmden (Ansiklopedistlerden ve Feuerbach'tan) çok önce başlamıştır. Rusya'da ise, burjuva demokratik devrimimizin kendine özgü koşulları nedeniyle, bu görev de hemen hemen tümüyle işçi sınıfının omuzlarına yüklenmiştir. Ülkemizdeki küçük-burjuva demokrasisi (Narodnikler) bu konuda (Vekhi'de yazan Kara Yüz Kadetler veya Kadet Kara Yüzler'in sandığı gibi) gereğinden fazlasını değil, Avrupa'da yapılmış olanla karşılaştırıldığında yeterinden çok daha azını yapmıştır.

Öte yandan, burjuvazinin dinle savaşma geleneği, Avrupa'da bu savaşın anarşistler (burjuvaziye şiddetle saldırmalarına karşın, aslında burjuva dünya görüşünün yanında

yer aldıkları, Marksistler tarafından defalarca belirtilen anarşistler) tarafından saptırılmasına yol açmıştır. 1880'lerde Latin ülkelerinde anarşistler ve Blanquistler, Almanya'da (Dühring'in öğrencisi olan) Most ve onu izleyenler, Avusturya'da anarşistler, dine karşı savaşta devrimci söylemleri aşırılığa götürmüşlerdir. Şimdi ise Avrupalı Sosyal Demokratların, anarşistlerle karşılaştırıldıklarında, işi öteki uca çekmelerine şaşmamak gerekir. Bunun nedeni anlaşılabilir ve belirli ölçüde hoş görülebilir. Fakat Rusya'daki Sosyal Demokratların Batının kendine özgü tarihsel koşullarını akıldan çıkarmaları doğru olmaz.

İki yönlü olduğunu belirttiğimiz koşulların ikinci yönü de şudur: Batıda, ulusal burjuva devrimleri sona erdikten sonra, az çok dinsel özgürlük sağlandıktan sonra, dine karşı demokratik savaş yürütme sorunu, burjuva demokrasisinin sosyalizmle mücadelesi sırasında öylesine geri plana itilmiştir ki, burjuva hükümetleri kasıtlı olarak dine karşı sözüm ona liberal bir "saldırı" örgütleyerek kitlelerin dikkatini sosyalizmden uzağa çekmeye çalışmışlardır. Almanya'daki Kulturkampf'ın ve Fransa'da burjuva cumhuriyetçilerin dine karşı mücadelesi bu tür olaylardır. Burjuvazinin, işçi sınıfı kitlelerinin dikkatini sosyalizmden uzaklaştırmak amacıyla dine karşı giriştiği mücadele, bugün Batılı Sosyal Demokratların din savaşına "kayıtsız" duruma gelmelerine yol açmıştır. Bu da kolayca açıklanır ve anlaşılır bir olaydır, çünkü Sosyal Demokratlar burjuva din karşıtlığı ile Bismarck'cı tutumun karşısında din savaşını sosyalizm mücadelesine bağımlı kılmak zorunda kalmışlardır.

Rusya'da ise koşullar oldukça başkadır. Proletarya bizim burjuva demokratik devrimimizin öncüsüdür. Bu nedenle, orta çağın tüm kalıntılarına ve bu arada eski resmi dine ve bunu canlandırma, yeniden biçimlendirme yolundaki tüm girişimlere karşı yürütülecek mücadeledeki ideolojik öncü de proletaryanın partisi olmalıdır. Bu yüzden, Engels dinin kişisel bir sorun olduğunu devletin belirlemesi yerine, Sosyal Demokratların ve partilerinin bu beyanda bulunmalarındaki oportünizme çatarken oldukça ılımlı olmasına karşın, bu sapmanın Rus oportünistleri tarafından ithaline yüz kat daha sert karşı çıkardırı.

Duma grubumuz, Duma kürsüsünden dinin halkın ahyonu olduğunu açıklamak ve böylelikle Rus Sosyal Demokratlarının din konusundaki bütün sözlerine temel sağlamakla doğru davrandılar. İşçi daha ileri götürüp, ateizm tartışmasının ayrıntılarına inmeleri gerekir miydi? Gerektiği kanısında değiliz. Böyle bir tutum, proletaryanın partisini din mücadelesini abartıyor durumuna düşürebilir, din konusunda

burjuvazinin mücadelesi ile sosyalist mücadele arasındaki ayrımı gözden silebilirdi. Kara Yüz Dumasındaki Sosyal Demokrat grubun ilk görevi başarıyla yerine getirilmiştir.

Sosyal Demokratların ikinci ve belki de onlar için en önemli görevi, yani kilisenin ve din adamlarının işçi sınıfına karşı açılan savaşta Kara Yüz hükümetini ve burjuvaziye destekleyerek aldıkları sınıfsal tavrı kitlelere açıklamak görevi de başarıyla gerçekleştirilmiştir. Kuşkusuz bu konuda daha pek çok şey söylenebilir. Sosyal Demokratlar da bundan sonraki konuşmalarında yoldaş Surkov'un dediklerini nasıl geliştireceklerini de bileceklerdir. Surkov'un konuşması şimdiki haliyle de kusursuzdur ve bu konuşmayı bütün parti örgütlerinin yayması Partimizin kesin görevidir.

Üçüncü görev, Alman oportünistlerinin sık sık saptırdıkları "din kişisel bir sorundur" önerisinin doğru anlamını ayrıntılarıyla açıklamaktır. Ne yazık ki, Yoldaş Surkov bunu yapmadı. Bu konuda Duma grubumuzun daha önceki çalışmalarında yoldaş Belousov tarafından bir yanlış yapılmış ve bu yanlış o zaman Proletarya'da yansıtılmış olduğu için yoldaş Surkov'un bu konuya değinmemiş olması üzücüdür. Duma grubundaki konuşmalar göstermektedir ki, ateizm tartışması, dinin kişisel sorun olması isteğinin doğru yorumlanması zorunluluğunu ortaya çıkarmıştır. Bütün Duma grubunun yanlış için sadece yoldaş Surkov'u suçlayacak değiliz. Üstelik, bu noktada sorunu yeterince açıklığa kavuşturmadığımız ve Alman oportünistleri karşısında Engels'in tutumunu Sosyal Demokratlara yeterince anlatamadığımız için bütün Partinin suçlu olduğunu da itiraf etmek zorundayız. Duma grubunda tartışma göstermektedir ki, bu sorun üzerinde Marks'ın öğretilerini hiçe saymak gibi bir tutum değil, tamamen bir yanlış anlama söz konusudur ve bu yanlışın grubun bundan sonraki konuşmalarında düzeltileceğine inanıyoruz.

Yoldaş Surkov'un konuşmasının bütününü kusursuz olduğunu ve bütün örgütler tarafından yayılması gerektiğini bir kere daha tekrarlıyoruz. Duma grubu bu konuşmayı tartışırken Sosyal Demokrat olarak görevini yerine getirdiğini göstermiştir. Grupla Partiyi daha yakınlaştırmak, grubun zor koşullarda çalışmalarını Partiye aktarmak ve Parti ile Duma grubunun çalışmaları arasında ideolojik bütünlük sağlamak amacıyla, Duma grubundaki tartışmaların parti yayın organlarına daha çok yansıtılması dileğimizdir.

(Proletarya Gazetesi / Sayı: 45 / 13 (28)
Mayıs 1909'da yayınlanmıştır)